

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.15.2022

Łódź, 26 października 2023 r.

Pan

Krzysztof Habura

Starosta Pabianicki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej³ oraz art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, w okresie 12 października 2022 r. – 31 lipca 2023 r. przeprowadzona została planowana kontrola w trybie zwykłym⁵, w przedmiocie wykonywania zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej⁶ przez Powiat Pabianicki⁷. Kontrolą objęto okres od 1 października 2020 r. do 31 marca 2022 r.⁸.

Kontrolowany Urząd obsługujący Starostę Pabianickiego – Starostwo Powiatowe w Pabianicach⁹.

Kontrolę, na podstawie upoważnień wydanych przez Wojewodę Łódzkiego 3.10.2022 r., 30.11.2022 r., 9.12.2022 r., 29.03.2023 r., 29.05.2023 r. przeprowadzili pracownicy Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi¹⁰:

¹ Dz.U. z 2019 r., poz. 1464 - Publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą, obecnie: Dz.U. z 2023 r., poz. 190.

² Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092 - Publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą, obecnie: Dz.U. z 2020 r. poz. 224. Dalej: u.k.a.r.

³ Dz.U. z 2019 r. poz. 294 – Publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą, obecnie: Dz.U. z 2021 r., poz. 945. Dalej: ustawa npp, npo, ep.

⁴ Dz.U. z 2019 r., poz. 869 – Publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą, obecnie: Dz.U. z 2023, poz. 1270.

⁵ Kontrola realizowana była w trybie zdalnym.

⁶ Dalej także: npp, npo i ep.

⁷ Dalej: Powiat.

⁸ Przygotowanie w 2020 r. do realizacji zadania w 2021 r. i wykonanie zadania.

⁹ Dalej: Starostwo.

¹⁰ Akta kontroli prowadzone w formie elektronicznej w systemie EZD.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

- 1) Izabela Pękosławska – Młodszy specjalista w oddziale kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli, kierownik zespołu kontrolerów,
- 2) Katarzyna Laszczyk – Inspektor Wojewódzki w ww. oddziale, członek zespołu kontrolerów¹¹;
- 3) Michał Kontowt – Kierownik oddziału kontroli finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu, członek zespołu kontrolerów,
- 4) Adam Niezgodzki - Młodszy specjalista w oddziale kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli, członek zespołu kontrolerów¹².

Kontrolę odnotowano w książce kontroli Starostwa w poz. 3¹³.

W okresie objętym kontrolą pełnili funkcję:

- Starosty Pabianickiego - Pan Krzysztof Habura¹⁴,
- Wicestarosty – Pani Gabriela Wenne-Błażyńska¹⁵,
- Członków Zarządu Powiatu: p. Henryk Brzyszczyk, p. Jacek Wróblewski, p. Robert Kraska¹⁶,
- Sekretarza Powiatu - Pan Jacek Barasiński,
- Skarbnika Powiatu - Pani Elżbieta Piekieniak.

W toku kontroli wyjaśnienia zostały udzielone przez:¹⁷

- Starostę Pabianickiego - Pana Krzysztofa Haburę,
- Wicestarostę - Panią Gabrielę Wenne-Błażyńską,
- Członka Zarządu Powiatu - Pana Jacka Wróblewskiego.

Ocena działalności jednostki.

Mając na uwadze przedstawione w niniejszym dokumencie ustalenia, badaną działalność jednostki kontrolowanej należy ocenić¹⁸:

- **pozytywnie z nieprawidłowościami** w zakresie funkcjonowania systemu npp, npo i ep,
- **pozytywnie z uchybieniami** w zakresie wydatkowania dotacji w 2021 r., udzielonej na finansowanie zadania wynikającego z ustawy npp, npo i ep.

---

¹¹ Wykonująca obowiązki w ramach postępowania kontrolnego do 28.04.2023 r.

¹² Wykonujący obowiązki w ramach postępowania kontrolnego od 29.05.2023 r.

¹³ Załącznik Nr 1 do odp. na I zestaw pytań z 13 października 2022 r.

¹⁴ Powołany na stanowisko Uchwałą Rady Powiatu Nr I/3/18 z 19.11.2018 r.

¹⁵ Powołana na stanowisko Uchwałą Rady Powiatu Nr I/3/18 z 19.11.2018 r.

¹⁶ Powołani na stanowisko Uchwałą Rady Powiatu Nr I/3/18 z 19.11.2018 r.

¹⁷ Wyjaśnienia na kierowane w toku kontroli zestawu pytań I-VIII.

¹⁸ Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Ustalenia kontroli.

I. Funkcjonowanie systemu npp, npo i ep.

1. Przygotowanie organizacyjne Starostwa do wykonywania badanych zadań.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Starostwa¹⁹, zagadnienia objęte kontrolą realizowane są przez:

- 1) Wydział Infrastruktury Społecznej i Spraw Obywatelskich, poprzez:
  - przygotowanie porozumień z gminami określających: lokale, w których będą usytuowane punkty npp, harmonogram udzielania porad prawnych, zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych adwokatom i radcom prawnym,
  - przygotowanie porozumień z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych w sprawie udzielania npp na obszarze Powiatu,
  - przygotowanie umów o udzielanie npp dla adwokatów i radców prawnych,
  - organizowanie i przeprowadzenie otwartego konkursu ofert na wyłonienie organizacji pozarządowej na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych do udzielania npp lub świadczenia npo,
  - przygotowanie umów z organizacjami pozarządowymi wyłoniętymi w konkursie do prowadzenia punktów npp na terenie Powiatu,
  - kontrola wykonywania umowy przez organizację pozarządową,
  - koordynowanie pracy adwokatów, radców prawnych i organizacji pozarządowych udzielających porad prawnych na terenie Powiatu,
  - prowadzenie statystyk związanych z udokumentowaniem udzielania npp przez adwokatów, radców prawnych, organizacje pozarządowe,
  - opracowywanie sprawozdań o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu npp na obszarze Powiatu,
  - przekazywanie Ministrowi Sprawiedliwości zbiorczej informacji i sprawozdań o wykonaniu zadań, o udzielaniu npp, świadczeniu npo oraz ep, na obszarze Powiatu;
- 2) Wydział Finansowy, poprzez rozliczanie dotacji celowych zgodnie z obowiązującymi przepisami;

---

¹⁹ Załącznik do Uchwały Nr 129/19 Zarządu Powiatu Pabianickiego z 30.08.2019 r.

- 3) Wieloosobowe Stanowisko ds. Informatyki, m.in. w zakresie prowadzenia strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej²⁰ oraz nadzorowania zamieszczania stosownych informacji i dokumentów przez komórki organizacyjne i powiatowe jednostki organizacyjne.

Bezpośredni nadzór nad pracą wymienionych komórek sprawują:

- Członek Zarządu Powiatu – nad Wydziałem Infrastruktury Społecznej i Spraw Obywatelskich,
- Skarbnik Powiatu – nad Wydziałem Finansów,
- Sekretarz Powiatu – nad Wieloosobowym Stanowiskiem ds. Informatyki²¹.

Zgodnie z zakresami czynności badane zadania były wykonywane przez:

- Sekretarza Powiatu - zadania przypisane do wykonywania zakresem obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności Sekretarza Powiatu / Pełnomocnika ds. systemu zarządzania jakością²²,
- Członka Zarządu Powiatu – zadania związane z koordynacją i kontrolą przygotowania, realizacją i rozliczaniem zadań i kompetencji określonych w § 57²³ Regulaminu Organizacyjnego Starostwa²⁴,
- Skarbnika Powiatu - zadania związane z koordynacją i kontrolą przygotowania, realizacją i rozliczaniem zadań i kompetencji określonych w § 55²⁵ Regulaminu Organizacyjnego Starostwa, określone w formie pisemnej w zakresie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności,
- Inspektora i Podinspektora w Wydziale Infrastruktury Społecznej i Spraw Obywatelskich – zadania przypisane do wykonywania zakresami obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności ww. pracowników, sformułowane w oparciu o zagadnienia określone ustawą npp, npo, ep,
- informatyka (pracownika Biura Zarządu Powiatu) – zadania związane, m.in. z administrowaniem stroną podmiotową Powiatu w BIP. Pracownik odpowiedzialny jest także za publikację danych w BIP dotyczących npp i npo.

---

²⁰ Dalej: BIP.

²¹ Załącznik nr 2 do Uchwały nr 129/19 Zarządu Powiatu Pabianickiego z 30.08.2019 r. (Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Pabianicach).

²² Zadania związane z obszarem nieodpłatnej pomocy prawnej były wykonywane do 22.10.2019 r. Wyjaśnienia Starosty Pabianickiego z 25.01.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

²³ W § 57 Regulaminu Organizacyjnego zostały wskazane zadania Wydziału Infrastruktury Społecznej i Spraw Obywatelskich, natomiast zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności nie został przekazany w formie pisemnej.

²⁴ Zarządzenie nr 51/18 Starosty Pabianickiego z 21.11.2018 r.

²⁵ W § 55 Regulaminu Organizacyjnego zostały wskazane zadania Wydziału Finansów.

W odniesieniu do systemu zastępstw ustalono, że został on wprowadzony, co wynika z zapisów w zakresach obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności Inspektora i Podinspektora w Wydziale Infrastruktury Społecznej i Spraw Obywatelskich.

Pracownicy Starostwa odpowiedzialni za realizację kontrolowanego zadania uczestniczyli w szkoleniach o tematyce:

- *Realizacja zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej,*
- *Rozliczanie i kontrola dotacji przekazanych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.*

Przedłożono stosowne certyfikaty potwierdzające udział w szkoleniach.

W Powiecie, w okresie objętym kontrolą, nie zostały zaimplementowane dodatkowe akty wewnętrzne regulujące badane zagadnienia w aspekcie organizacyjnym oraz sposób realizacji zadań npp, npo, ep²⁶. Funkcjonuje natomiast *Program Współpracy Powiatu Pabianickiego z Organizacjami Pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021*, wprowadzony uchwałą Nr XXX/215/20 Rady Powiatu Pabianickiego z 26 listopada 2020 r.

Zakres współpracy Powiatu z organizacjami pozarządowymi obejmuje realizację zadań publicznych.

Wśród zadań priorytetowych uwzględnionych w Programie na 2021 r. wymieniono udzielanie npp oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa poprzez zlecenie prowadzenia punktów npp.

Realizacją, monitorowaniem realizacji i koordynowaniem ww. Programu zajmuje się Pełnomocnik Zarządu Powiatu ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi przy udziale właściwego merytorycznie wydziału Starostwa lub właściwej merytorycznie powiatowej jednostki organizacyjnej.

W myśl Programu współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie npp, npo i ep odbywa się w formie zlecania zadań w trybie konkursowym wraz z udzieleniem dotacji, na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w związku z przepisami ustawy npp, npo i ep.

---

²⁶ Wyjaśnienia Wicestarosty Pabianickiego z 20.10.2022 r. sygn. KS.1710.3.2022 (odpowiedź na I zestaw pytań).

W Powiecie nie został powołany pełnomocnik do spraw koordynacji realizacji zadań wynikających z ustawy npp, npo i ep, o którym mowa w art. 9 ust. 5 powołanej ustawy (zapis fakultatywny)²⁷.

Mając na uwadze przedstawione uwarunkowania, uznać należy, że Starostwo jest przygotowane organizacyjnie do wykonywania badanych zadań.

2. Punkty npp i npo.

Na terenie Powiatu znajdowało się 5 punktów, co odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 ustawy npp, npo i ep.

Stosownie do art. 11 ust. 1 powołanej ustawy 2 punkty npp powierzone zostały do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym, zaś 3 punkty przeznaczono do prowadzenia przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego, wyłonioną w otwartym konkursie ofert.

W 2 punktach przeznaczonych do prowadzenia przez organizację pozarządową, świadczone było npo, zaś w 1 punkcie npp, co jest zgodne z art. 11 ust. 1c ustawy npp, npo i ep, który stanowi, że połowę punktów przeznaczonych do prowadzenia przez organizację pozarządową przeznacza się na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Jeżeli liczba punktów przeznaczonych do prowadzenia przez organizację pozarządową stanowi liczbę nieparzystą, większą o jeden liczbę punktów przeznacza się na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, mniejszą liczbę punktów - na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Rok	Organizacja pozarządowa	Samorządy prawnicze	Suma
2021	3	2	5
npp	1	2	3
npo	2	0	2

Punkty zlokalizowano w nieruchomościach będących w zasobach Powiatu - w Pabianicach, w Konstancynie Łódzkim, w Dłutowie, w Ksawerowie, w Dobroniu, w Lutomierniku i w Ksawerowie. Powyższe wypełnia wymóg art. 8 ust. 10 ustawy npp, npo i ep.

W trakcie kontroli okazano harmonogram świadczenia npp, npo i nieodpłatnej mediacji na terenie Powiatu w 2020 r. który obejmuje informacje o: podmiotach świadczących

²⁷ Odpowiedź Członka Zarządu Powiatu, sygn. IS.5330.20.2022, na zawiadomienie o kontroli z 28.09.2022 r.

usługi, lokalizacji punktów, rodzaju świadczonych usług, dniach i godzinach dyżurów, danych kontaktowych do zgłaszania wizyt²⁸.

W kwestii form dokonywania zgłoszeń przedstawia się poczynione ustalenia.

Art. 8 ust. 5 ustawy npp, npo i ep stanowi, że zgłoszeń dokonuje się telefonicznie pod numerem telefonu wskazanym przez Starostę. W tym miejscu powołania wymaga stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości, wedle którego: *ustawa nowelizująca wprowadziła obligatoryjne wcześniejsze zapisy oraz obsługę jednego na powiat specjalnego telefonu do zapisów na wizyty we wszystkich punktach w powiecie (obsługiwanych przez przedstawicieli zawodów prawniczych i organizacje pozarządowe)*²⁹.

W 2021 r. udostępniony został 1 numer telefonu dla wszystkich punktów npp przeznaczony do zgłaszania wizyt³⁰. Rejestrowaniem i umawianiem zgłoszeń zajmowali się wyznaczeni pracownicy Starostwa³¹.

Starosta umożliwił także dokonywanie zgłoszeń za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej (możliwość wprowadzona przepisem art. 8 ust. 5 ustawy npp, npo i ep).

W każdym z punktów świadczenie usług odbywało się w wymiarze odpowiadającym wymogom określonym w art. 8 ust. 3 ustawy, tj. 5 dni w tygodniu przez 4 godziny dziennie.

Jednak stwierdzono rozbieżności co do godzin pracy punktów³² i adresów³³ pomiędzy informacjami zawartymi w porozumieniach z gminami a informacjami przesłanymi przez Starostę w toku kontroli. Jak wyjaśnił Starosta: *Różnice wynikające z danych zawartych w porozumieniach z dnia 21.12.2015 r. są spowodowane tym, że porozumienia nie były aneksowane, a zmiany dotyczące adresów lokali i godzin były uzgadniane z gminami na podstawie pism (...). Obecnie mamy już podpisane aneksy z wszystkimi miastami / gminami zawierające aktualne dane. Lokal w Gminie Lutomiersk w 2021 r. mieścił się w Domu Kultury pod adresem plac Jana Pawła nr 13. Wcześniej lokal mieścił się pod adresem Urzędu Gminy plac Jana Pawła nr 12. Obecnie mamy już wszystkie dane uaktualnione w aneksie z Gminą Lutomiersk.*

²⁸ Harmonogram załączony do informacji przedkontrolnej z 28.09.2022 r. nie zawierał zapisów o nieodpłatnej mediacji, stosowne zapisy ujęto w harmonogramie załączonym do wyjaśnień Starosty z 25.01.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

²⁹ <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/dla-wykonawcow> - pytania i odpowiedzi dla wykonawców.

³⁰ Informacje zawarte w kartach informacyjnych poradnictwa na 2021 r. opracowane wg wzorów udostępnionych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, przekazane przy piśmie KS.1710.3.2022 Starosty z 25.01.2023 r.

³¹ Obsługa telefoniczna zgłoszeń została ujęta w zakresie obowiązków służbowych pracowników Starostwa. Wyjaśnienia Starosty z 29.05.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

³² Dot. lokali zlokalizowanych w: Miejskiej Bibliotece Publicznej w Pabianicach przy ul. Św. Jana 10, Urzędzie Gminy w Dłutowie, przy ul. Głównej 11, Urzędzie Gminy w Lutomiersku, przy Placu Jana Pawła II nr 12, Urzędzie Gminy w Dobroniu, przy ul. 11 Listopada 9.

³³ Dot. lokalu w Lutomiersku i w Konstancynie Łódzkiej.

Zamiana adresu jednego z lokali w Konstancynie Łódzkiej nastąpiła na podstawie pisma (...). Obecnie mamy już wszystkie dane uaktualnione w aneksie z Konstancynem Łódzkim³⁴.

Organ kontroli przyjmuje wyjaśnienia Starosty. Jednakże zwraca się uwagę, aby zapisy zawartych porozumień z gminami były zgodne z informacjami o lokalach, w związku z tym wraz z dokonanymi ww. zmianami należało niezwłocznie aneksować zawarte umowy w sprawie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu npp.

W okresie objętym kontrolą nie miała miejsca sytuacja, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy npp, npo i ep³⁵, nie zaszła więc potrzeba wydłużania czasu trwania dyżurów. Nie złożono również do Starosty wniosków dotyczących potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zawierających preferowany sposób wykonywania tych zadań na terenie gminy (art. 9 ust. 2 powołanej ustawy)³⁶.

3. Liczba udzielonych porad.

Zgodnie ze zbiorczymi informacjami kwartalnymi o wykonaniu zadania sporządzonymi przez Starostę, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy npp, npo i ep, w 2021 r. na terenie Powiatu npp i npo udzielono 2 489 osobom.

Kwartał	Liczba osób, którym udzielono pomocy w punktach prowadzonych przez adwokatów lub radców prawnych	Liczba osób, którym udzielono pomocy w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe		Suma	
		Pomoc prawna	Poradnictwo obywatelskie	Pomoc prawna	Poradnictwo obywatelskie
I	187	103	152	290	152
II	222	106	194	328	194
III	316	140	367	456	367
IV	276	122	304	398	304
suma	1001	471	1017	1472	1017
łącznie				2 489	

³⁴ Wyjaśnienia Starosty z 25.01.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

³⁵ W przypadku, gdy liczba osób uprawnionych, którym ma zostać udzielona nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, uniemożliwia sprawne umawianie terminów wizyt w punktach na obszarze danego powiatu, czas trwania dyżuru może ulec wydłużeniu do co najmniej 5 godzin dziennie we wszystkich punktach na obszarze tego powiatu. Wydłużenie czasu trwania dyżuru następuje na żądanie starosty. Możliwość wydłużenia czasu trwania dyżuru w trakcie roku określa się jako jeden z warunków otwartego konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. [poz. 1057](#)).

³⁶ Wyjaśnienia Członka Zarządu Powiatu z 16.11.2022 r.

4. Porozumienia Powiatu z gminami celem realizacji badanego zadania.

Powiat zawarł porozumienia z Gminami: Dobroń, Dłutów, Pabianice, Lutomiersk, Konstantynów Łódzki, w sprawie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu npp. Porozumienia zostały zawarte 21 grudnia 2015 r. na czas nieokreślony.

Natomiast porozumienie z Gminą Ksawerów nie zostało podpisane w 2015 r. Starosta przedłożył porozumienie zawarte z ww. Gminą z 12 sierpnia 2019 r. Przedmiotowy dokument wprawdzie został przesłany do ŁUW w Łodzi celem publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego, jednak jak ustalono, nie został opublikowany. Powiat wycofał bowiem dokument z publikacji argumentując to wadą prawną³⁷. Do opisanego stanu faktycznego odniósł się Starosta informując: *z dostępnej dokumentacji nie wynika fakt wycofania z publikacji z Wojewódzkiego Dziennika Urzędowego porozumienia z 12 sierpnia 2019 r., zawartego z Gminą Ksawerów*³⁸. Jednakże organ kontroli dysponuje dowodami przeczącymi wyjaśnieniom Starosty.

Wobec powyższego, zauważenia wymaga, iż w myśl art. 9 ust. 3 ustawy npp, npo i ep w przypadku niezawarcia porozumienia, o którym mowa w ust. 1, starosta przygotowuje wykaz planowanych dyżurów na terenie powiatu, zawierający informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1. Stwierdzono, że wykaz nie został opracowany. Wyjaśniono: *według wiedzy na tamten moment porozumienie z Ksawerowem było traktowane jako ważne dlatego nie był utworzony dodatkowy wykaz planowanych dyżurów*³⁹ (...) *corocznie z Gminą Ksawerów ustalany był sposób funkcjonowania lokalu na podstawie pisma*⁴⁰.

Zauważyć należy, iż jak stanowi art. 9 ust. 1 ustawy npp, npo i ep, zawarcie porozumienia z gminą jest fakultatywne. Jednak w sytuacji braku porozumienia ustawodawca wprowadził obowiązek opracowania odpowiedniego wykazu dyżurów.

Wobec niedopełnienia obowiązku publikacji dokumentu wolnego od wad prawnych w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego oraz nieprzygotowania wykazu planowanych dyżurów, organ kontroli zaniechania Starosty ocenia jako stan nieprawidłowy. Ponadto wskazuje się na konieczność dokładania należytej staranności przy wypełnianiu obowiązku publikacji aktu prawnego, obejmującej, m.in. weryfikację wprowadzenia go do obrotu prawnego.

³⁷ Pismo Sekretarza Powiatu z 16.04.2020 r., złożone do ŁUW w Łodzi. W piśmie Sekretarz Powiatu podał: *Wada prawna – niewłaściwa podstawa prawna*. Pismo jednoznacznie dotyczy porozumienia z Gminą Ksawerów z 12.08.2019 r.

³⁸ Wyjaśnienia Starosty z 22.02.2023 r., sygn. pisma KS.1710.3.2022.

³⁹ J.w.

⁴⁰ Wyjaśnienia Starosty z 25.01.2023 r., sygn. pisma KS.1710.3.2022.

W myśl art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy npp, npo i ep, powiat, realizując zadania, o których mowa w art. 8 ust. 1, może zawierać porozumienia z gminami na obszarze tego powiatu, określające w szczególności:

- 1) wykaz planowanych dyżurów na terenie gminy zawierający:
  - a) dni oraz, jeżeli to możliwe, godziny, w których planuje się dyżury,
  - b) informację, czy dyżur przeznaczony będzie na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej czy świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
  - c) informację o rodzaju podmiotu udzielającego nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącego nieodpłatne poradnictwo obywatelskie podczas dyżurów,
  - d) preferowaną specjalizację dyżurów, o ile stwierdzono potrzebę określenia specjalizacji,
  - e) adresy lokali, w których planuje się dyżury;
- 2) zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych i urządzeń technicznych podmiotom udzielającym nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącym nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Stwierdzono, że w zawartych porozumieniach nie ujęto informacji o rodzaju podmiotu udzielającego npp lub świadczącego npo podczas dyżurów, co ocenia się jako nieprawidłowość. Wyjaśnienia potwierdzają braki i wskazują na stan prawny obowiązujący w 2015 r., nieuwzględniający npo⁴¹. Odnosząc się do wyjaśnień zwraca się uwagę, że o ile istotnie w 2015 r. brak było regulacji w obszarze npo, o tyle istniały unormowania w aspekcie npp, zatem należało ująć stosowne informacje w dokumentach.

Ponadto w odniesieniu do npo zauważyć należy, że ustawodawca wprowadzając przepisy ustawy npp, npo i ep w 2015 r.⁴², w istocie nie ujął zagadnień dotyczących npo. Powyższe zagadnienia zostały implementowane regulacjami z 13 października 2017 r.⁴³. W związku z tym zawarte porozumienia z gminami winny zostać aneksowane i uzupełnione o zapisy w zakresie npo, bądź należało zawrzeć nowe porozumienia z gminami zawierające w swej treści nowe zagadnienia prawne⁴⁴. Brak nowych porozumień z gminami albo aneksów do już zawartych porozumień traktuje się jako nieprawidłowość. Jednakże powyższe nie wywołało negatywnych skutków dla kontrolowanego zadania, ponieważ było ono realizowane przez Powiat.

---

⁴¹ Patrz: także argumentacja zawarta w kolejnym akapicie.

⁴² Dz. U. z 2015 r. poz. 1255.

⁴³ Dz.U. z 2017 r. poz. 2030.

⁴⁴ Źródło: System Informacji prawnej Legalis

<https://sip.legalis.pl/documentfull.seam?documentId=mfrxiltgdydqnbzgmymdktwmvzc4mjyg43dq&refSource=search>

5. Zawarcie porozumień z Okręgową Radą Adwokacką oraz Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w celu realizacji badanego zadania w 2021 r.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy npp, npo i ep powiat corocznie zawiera z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych właściwymi dla siedziby władz powiatu porozumienia w sprawie udzielania npp na obszarze tego powiatu. Dokumenty powinny zawierać elementy wymienione w ww. przepisie.

Porozumienia zostały zawarte z Okręgową Radą Adwokacką w Łodzi⁴⁵ 13 listopada 2020 r. oraz z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi⁴⁶ 9 listopada 2020 r. (obowiązywały do 31 grudnia 2021 r.)⁴⁷, a więc z zachowaniem terminu określonego w art. 10 ust. 2 powołanej ustawy.

Wskazany w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 ustawy npp, npo i ep katalog postanowień został uwzględniony w porozumieniach. Wykaz urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie punktów npp ujęto w § 3 porozumień i obejmował: komputer z zapewnionym dostępem do internetu, drukarkę.

Zobowiązane podmioty przekazały Staroście informacje wskazane w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy npp, npo i ep⁴⁸. ORA wskazała 2 adwokatów, w tym mediatora do prowadzenia nieodpłatnej mediacji. OIRP wyznaczyła 2 radców prawnych, zaś co do wskazania mediatora OIRP powiadomiła, że (...) *wskaże mediatora w zależności od bieżącego zapotrzebowania w tym zakresie stosownie do art. 8 ust. 12 pkt 1 ustawy*⁴⁹.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy npp, npo i ep o zawartych porozumieniach Powiat zawiadomił Wojewodę Łódzkiego pismem z 25 listopada 2020 r.⁵⁰.

Porozumienia nie zawierają kontrasygnaty Skarbnika Powiatu. Zgodnie zaś z art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym⁵¹, jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań majątkowych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika powiatu lub osoby przez niego upoważnionej.

Starosta wyjaśnił (...) *nie ma kontrasygnaty Skarbnika Powiatu ponieważ treść porozumienia nie powoduje zobowiązań majątkowych pomiędzy powiatem a ww. radami*⁵². Odnosząc się do udzielonych wyjaśnień, organ kontroli zwraca uwagę na zapisy § 4 i § 5 ww. porozumień⁵³, których analiza prowadzi do wniosku, że zawarcie porozumień wywołuje

---

⁴⁵ Dalej: ORA.

⁴⁶ Dalej: ROIRP.

⁴⁷ Zapis § 6 porozumień z ORA i z ROIRP.

⁴⁸ Informację o wylosowanym mediatorze ORA przekazała 18 listopada 2020 r.

⁴⁹ Pismo od OIRP w Łodzi do Starosty z 13.11.2020 r. sygn. L.dz.Ro 665/2020.

⁵⁰ Pismo Członka Zarządu Powiatu – p. J. Wróblewskiego.

⁵¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1526. Publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą: Dz.U. z 2020 r. poz. 920.

⁵² Wyjaśnienia Starosty z 22.06.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

⁵³ § 4 porozumień zawiera informacje: wynagrodzeniu adwokata/radcy prawnego wykonującego zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej określa umowa, o jakiej mowa w art. 6 ustawy, wynagrodzeniu miesięcznym osób świadczących pomoc

skutki finansowe dla Powiatu, pomimo tego, że wynagrodzenie radców prawnych zostało określone bezpośrednio w zawartych umowach imiennych.

Dodatkowo odnosząc się do instytucji kontrasygnaty, powołać warto wyrok z 29.88.2013 r., sygn.: I ACa 340/13, Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, który charakteryzując ww. instytucję stwierdził: *Podpis skarbnika (...) na dokumencie oznacza, że dokonał on wstępnej kontroli legalności dokumentu. Podpis ponadto oznacza, że skarbnik nie zgłasza zastrzeżeń do legalności dokonanych operacji oraz że istnieją środki finansowe na pokrycie zobowiązań wynikających z dokonanej czynności prawnej, potwierdza także w ten sposób, że dokonana operacja gospodarcza mieści się w planie finansowym danej jednostki.*

Reasumując, zawarcie scharakteryzowanych porozumień bez wymaganej kontrasygnaty, ocenia się jako nieprawidłowość.

Zawarte Porozumienia zostały natomiast zaakceptowane, pod względem formalno-prawnym, przez Radcę Prawnego Starostwa.

6. Zawarcie umów z adwokatami i radcami prawnymi.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy npp, npo i ep adwokat lub radca prawny udziela npp na podstawie umowy zawartej z powiatem.

Powiat w 2020 r. zawarł 4 umowy: 2 umowy z adwokatami wskazanymi przez ORA i 2 umowy z radcami prawnymi wskazanymi przez ROIRP na świadczenie npp. Przedmiotowe umowy zawarte zostały 9 i 13 listopada 2020 r. na czas określony, tj. na cały rok 2021.

Umowy zostały zaakceptowane pod względem formalno-prawnym przez Radcę Prawnego Starostwa, zaś podpisane zostały z upoważnienia Skarbnika Powiatu przez Naczelnika Wydziału Finansowego⁵⁴. Kontrola ustaliła, że osoba podpisująca uprawniona była do dokonania tej czynności.

W umowach zawarto elementy wymagane art. 6 ust. 2 ww. ustawy, z wyjątkiem określenia sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem, co wyjaśniono następująco: *Spotkanie z mediatorem nie wymaga dodatkowego organizowania punktu. W lokalach są dostępne krzesła oraz biurko lub często dodatkowo stolik. Ponadto lokale na czas udzielania porad w tym również mediacji są wyłączone z użytkowania przez postronne*

---

prawna w ramach punktu, oraz informacje, iż wynagrodzenie adwokata będzie płatne na podstawie wystawionego przez niego rachunku za dany miesiąc, nie później niż do 15 dnia miesiąca następnego.

§ 5 porozumień wskazuje, że wszelkie koszty związane z organizacją punktu npp i ich bieżącym funkcjonowaniem ponosi Powiat.

⁵⁴ Upoważnienie z 4.05.2005 r. dotyczy składania kontrasygnaty w imieniu Skarbnika Powiatu przy czynnościach prawnych powodujących powstanie zobowiązań majątkowych. Wyjaśnienia Starosty z 22.06.2023 r., sygn. KS.1710.3.2022.

osoby. W przypadku zgłoszenia chęci mediacji przy umówieniu porady rezerwujemy dwie godziny dyżuru mediatora⁵⁵.

Wyjaśnienia zostają przyjęte przez organ kontroli. Uznaje się, że punkty były przygotowane do świadczenia mediacji, jednak w umowach brak było wymaganego ustawowego zapisu, co ocenia się jako nieprawidłowość⁵⁶. W kolejnych umowach należy określać sposób organizowania w punkcie spotkania z mediatorem.

7. Przygotowanie organizacyjne i techniczne lokali do świadczenia usług npp, npo.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy npp, npo i ep powiat, realizując zadania, o których mowa w art. 8 ust. 1, może zawierać porozumienia z gminami na obszarze tego powiatu, określające w szczególności: zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych i urządzeń technicznych podmiotom udzielającym npp lub świadczącym npo.

Analiza wszystkich porozumień prowadzi do wniosku o spełnieniu powołanej normy prawnej.

W odniesieniu do niektórych wymogów przepisów prawa w aspekcie przygotowania organizacyjnego i technicznego punktów; stwierdzono, na podstawie *Informacji dotyczących lokali*, przekazanych ze Starostwa oraz informacji udzielonych z kontrolowanej jednostki, iż:

- 1 z lokali, w kontrolowanym okresie, nie był dostosowany dla osób niepełnosprawnych, czym naruszono przepis § 3 ust. 2 Rozporządzenia. Stwierdzony stan faktyczny ocenia się jako nieprawidłowość. Podano, że od 2023 r. wszystkie lokale są dostosowane dla ww. osób,
- wszystkie lokale posiadały dostęp do sieci energetycznej, co wypełnia wymóg § 5 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia,
- w lokalach znajdowały się miejsca przeznaczone dla osób oczekujących na świadczenia, czym spełniono § 5 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia,
- uznać można także wypełnienie wymogu § 5 ust. 2 Rozporządzenia, w myśl którego wyposażenie lokalu zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym,
- w przypadku każdego z lokali podano, że istnieje możliwość umieszczenia tablicy informacyjnej przed wejściem do budynku.

Ponadto w oparciu o umowy zawarte przez Powiat z adwokatami i radcami prawnymi Powiat zobowiązał się do zapewnienia w punktach, m.in.: komputera z oprogramowaniem i bazą aktów prawnych, dostępu do Internetu, urządzenia wielofunkcyjnego, tonera, tuszu,

---

⁵⁵ Patrz: przypis 52.

⁵⁶ W kontroli zastosowanie znajduje bowiem kryterium legalności.

papieru do drukarki, druków oświadczeń, druków kart pomocy, biurek i krzeseł, aparatów telefonicznych, czajników bezprzewodowych i materiałów biurowych.

8. Wyłonienie organizacji pozarządowej w otwartym konkursie ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu udzielania npp lub świadczenia npo.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy npp, npo i ep organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁵⁷, przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie npp lub świadczenie npo⁵⁸. W skład komisji konkursowej, o której mowa w tej ustawie, może wchodzić przedstawiciel wojewody.

Starosta w 2020 r. poinformował Wojewodę Łódzkiego o harmonogramie prac związanych z przeprowadzeniem otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu udzielania npp, npo na terenie powiatu w 2021 r. oraz wystąpił o informację w zakresie woli skierowania przedstawiciela Wojewody do prac w ww. komisji. W pracach Komisji konkursowej nie uczestniczył przedstawiciel Wojewody Łódzkiego⁵⁹.

W celu realizacji obowiązku wynikającego z art. 11 ust. 2 ustawy npp, npo i ep, tj. wyłonienia organizacji pozarządowej, Zarząd Powiatu podjął Uchwałę Nr 163/20 z 19 października 2020 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na prowadzenie punktów npp, npo, ep na terenie Powiatu w 2021 r. Treść ogłoszenia stanowi załącznik do uchwały. Ogłoszenie zostało zamieszczone na stronie BIP Powiatu 19 października 2020 r.⁶⁰. Termin składania ofert wyznaczono do 12 listopada 2020 r.

Zatem informacje o konkursie ofert zostały podane do publicznej wiadomości z zachowaniem terminu określonego w art. 13 ust. 1 udpp.

Ogłoszenie o otwartym konkursie ofert zawierało elementy określone w art. 13 ust. 2 udpp.

Ogłoszenie o konkursie podano do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na okres 25 dni na tablicy ogłoszeń w Starostwie, w BIP Powiatu oraz na stronie internetowej Starostwa, tym samym wypełniono dyspozycję art. 13 ust. 3 udpp⁶¹.

⁵⁷ Dz.U. z 2023 r. poz. 571. Publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą: Dz.U. z 2020 r. poz. 1057. Dalej: udpp.

⁵⁸ Dalej: otwarty konkurs ofert.

⁵⁹ Uchwała Nr 199/20 Zarządu Powiatu Pabianickiego z dnia 9 listopada 2020 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do opiniowania ofert na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu pabianickiego w 2021 r.

⁶⁰ Karta informacji BIP, wyjaśnienia Starosty z 22.02.2023 r., sygn. KS.1710.3.2022. Okazano Uchwałę Nr 163/20 Zarządu Powiatu zawierającą adnotację o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w dniach 19.10-13.11.2020 r.

⁶¹ Należy zauważyć, iż w okresie prowadzenia czynności kontrolnych ogłoszenie o otwartym konkursie ofert nadal było zamieszczone na stronie internetowej w menu przedmiotowym w zakładce Uchwały - VI Kadencja 2018-2023 - Uchwały Zarządu Powiatu – 2020. Treść ogłoszenia zaś nie była dostępna ze strony głównej Powiatu (tj. w lokalizacji właściwej dla umieszczania ogłoszeń o konkursach),

Nie został natomiast dochowany wymóg określony w art. 13 ust. 5 udpp: ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w roku następnym może nastąpić na podstawie projektu uchwały budżetowej przekazanego organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy o finansach publicznych. Starosta wyjaśnił: *Konkurs został ogłoszony przed uchwalonym projektem budżetu. Projekt budżetu był uchwalony 9.11.2020 r. Z uwagi na to, że termin do składania ofert w konkursie nie może być krótszy niż 21 dni, ogłoszenie konkursu po 9.11.2020 r. skutkowałoby nie dopełnieniem obowiązku wynikającego z art. 11 ust. 12 pkt. 1 ustawy o npp, npo, ed. Konkurs został rozstrzygnięty po uchwaleniu projektu budżetu. Konkurs został ogłoszony na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie wysokości kwoty bazowej (Dz.U.2020.1501)*⁶².

Organ kontroli zauważa, że Uchwałą Nr XXXI/221/20 Rada Powiatu 17 grudnia 2020 r. uchwaliła budżet Powiatu na 2021 r.

Wobec niezachowania wymogu określonego w art. 13 ust. 5 udpp organ kontroli stwierdza nieprawidłowość.

W ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert dopuszczono możliwość wydłużenia czasu trwania dyżuru do co najmniej 5 godzin dziennie, bez zmiany wysokości udzielonej dotacji (art. 8 ust. 6 ustawy npp, npo i ep).

Tryb powołania i zasady działania komisji konkursowej zostały określone w Uchwale Nr XXX/215/20 Rady Powiatu z 26 listopada 2020 r. w sprawie *Programu Współpracy Powiatu Pabianickiego z Organizacjami Pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021*.

W odpowiedzi na zaproszenie Zarządu Powiatu nie zgłoszono kandydatów na przedstawicieli organizacji pozarządowych do pełnienia funkcji w komisji konkursowej (możliwość wynikająca z art. 15 ust. 2d udpp). Brak było również zgłoszeń kandydatów/osób posiadających specjalistyczną wiedzę z dziedziny obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy (możliwość określona w art. 15 ust. 2e udpp).

Do Starostwa wpłynęły 3 oferty⁶³ - ocenione jako kompletne, co potwierdzają formularze oceny formalnej. Do oceny merytorycznej dopuszczono zatem wszystkie 3 oferty⁶⁴:

---

natomiast stanowiła automatyczne przekierowanie do zakładki w BIP – do uchwał. Wobec opisanej praktyki przyjętej przez Powiat w zakresie publikacji na stronie internetowej, organ kontroli nie wnosi uwag i powyższy stan uważa za akceptowalny.

⁶² Wyjaśnienia Starosty z 22.02.2023 r., sygn. KS.1710.3.2022.

⁶³ Protokół nr 1/2020 z 12.11.2020 r. z posiedzenia komisji konkursowej wraz z oświadczeniami członków komisji, zbiorcze zestawienie ofert, lista obecności.

⁶⁴ Formularze oceny merytorycznej, dot. Fundacji Togatus Pro Bono, Stowarzyszenia Pactum i Fundacji Młodzi Ludziom.

- Fundacji Togatus Pro Bono, ul. Warmińska 7/1, 10-544 Olsztyn, KRS: 0000403888,
- Stowarzyszenia Pactum, ul. Mickiewicza 38, 74-400 Dębno, KRS: 0000598305,
- Fundacji Młodzi Ludziom, Borysław 49, 96-130 Głuchów, KRS: 0000432954.

W wyniku badania ofert pod kątem formalnym i merytorycznym komisja konkursowa dokonała wyboru oferty złożonej przez Fundację Młodzi Ludziom, co zatwierdził Zarząd Powiatu uchwałą nr 195/20 z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie zatwierdzenia wyników otwartego konkursu ofert na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu pabianickiego roku 2021. Wskazana uchwała stanowiła jednocześnie ogłoszenie wyników konkursu i jako takie, zawierała informacje wymagane art. 15 ust. 2h udpp, tj.: nazwę oferenta, nazwę zadania publicznego i wysokość przyznanych środków finansowych.

Nie miała miejsca sytuacja określona art. 15 ust. 2i udpp, tj. nikt w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia wyników konkursu, nie żądał uzasadnienia wyboru lub odrzucenia oferty.

Informacja o wyborze organizacji, której Zarząd powierzył realizację zadania, została zamieszczona w BIP 18 listopada 2020 r.⁶⁵, stosownie do treści art. 15 ust. 2j udpp.

9. Zawarcie umowy z organizacją pozarządową wyłonioną w konkursie.

Powiat zawarł 31 grudnia 2020 r.⁶⁶ z Fundacją Młodzi Ludziom umowę o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą: *Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu pabianickiego w roku 2021.*

W imieniu Powiatu umowę podpisali Wicestarosta Pabianicki Pani Gabriela Wenne-Błażyńska i Członek Zarządu Powiatu Pan Jacek Wróblewski.

Przedmiotowa umowa została kontrasygnowana przez Skarbnika Powiatu (zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym) oraz zatwierdzona pod względem formalno-prawnym przez radcę prawnego Starostwa.

Stosownie do wymogu art. 16 ust. 2 udpp umowa została zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Umowę zawarto na czas oznaczony od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

Dodatkowe elementy umowy z organizacją pozarządową określają przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6b ustawy npp, npo i ep (w związku z art. 11 ust. 7 tej ustawy). Stwierdzono,

⁶⁵ Karta informacji do BIP, wyciąg z rejestru zmian BIP, wyjaśnienia z 22.02.2023 r.,. W zakresie wypełnienia wymogów art. 15 ust. 2j udpp przedłożono Uchwałę Nr 195/20 Zarządu Powiatu zawierającą adnotację o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w Starostwie w dniach 18.11-3.12.2020 r.

⁶⁶ Umowa Nr 163/2020.

w odniesieniu do badanej umowy, że zawiera wymagane elementy⁶⁷ z wyjątkiem sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem, o którym mowa w art. 8 ust. 12 pkt 1 ustawy npp, npo i ep, co narusza art. 6 ust. 2 pkt 6a i stanowi nieprawidłowość.

Dodatkowo w umowie nie określono specjalizacji, o której mowa w art. 8 ust. 9 powołanej ustawy (przy czym zapis ustawy npp, npo i ep w tym względzie jest fakultatywny).

Uwzględniony został wymiar czasowy, o którym mowa w art. 8 ust. 3 ustawy npp, npo i ep, udzielania npp i świadczenia npo.

10. Niewykonywanie przez Starostę kontroli organizacji pożytku publicznego.

W umowie zawartej z Fundacją Młodzi Ludziom zawarto zapisy w zakresie kontroli organizacji pozarządowej, realizowanej przez Starostę. Kontrola miała dotyczyć realizacji zadania publicznego, w tym wykorzystania przekazanych środków finansowych. Kontrola mogła zostać przeprowadzona w toku realizacji zadania oraz po jego zakończeniu.

Zauważa się dodatkowo, że zgodnie z art. 11 ust. 8 ustawy npp, npo i ep, starosta kontroluje wykonywanie umowy przez organizację pozarządową na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W badanym okresie Starosta nie przeprowadził kontroli wykonania umowy przez Fundację Młodzi Ludziom. Wyjaśniono: *Nie odbyła się jeszcze kontrola organizacji pozarządowej za 2021 r. Obecnie jesteśmy na etapie przygotowywania planu kontroli⁶⁸. Poinformowano również: Jak wskazuje ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej Starosta kontroluje wykonanie umowy z organizacją pozarządową na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Art. 17 ww. ustawy wskazuje, że organ administracji publicznej może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania. W 2021 r. przeprowadzaliśmy kontrolę Fundacji za rok 2019 zgodnie z art. 17 ust. 3 i 4 ustawy o działalności pożytku publicznego. Obecnie jesteśmy na etapie przygotowywania planu kontroli za poprzednie lata⁶⁹.*

---

⁶⁷ art. 6 ust.2 pkt 1, 1a i 3-6b ustawy npp,npo i ep:

Umowa zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 1a) informację o możliwości wydłużenia, na żądanie starosty, czasu trwania dyżuru do co najmniej 5 godzin dziennie, w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 6, w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 2;
- 3) określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt;
- 4) wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 5) zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 6) zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 6a) sposób organizowania w punkcie spotkania z mediatorem, o którym mowa w art. 8 ust. 12 pkt 1;
- 6b) w przypadku określenia specjalizacji, o której mowa w art. 8 ust. 9, wskazanie specjalizacji nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej podczas poszczególnych dyżurów;

⁶⁸ Wyjaśnienia Wicestarosty z 20.10.2022 r. sygn. KS.1710.3.2022.

⁶⁹ Wyjaśnienia Członka Zarządu Powiatu z 16.11.2022 r. sygn. KS.1710.3.2022.

Ponadto według wyjaśnień: *Od 02.01.21 r. do 06.06.21 r. punkty stacjonarne były zamknięte. Porady były udzielane zdalnie (telefon, e-mail). Od 07.06.21 do 31.12.21 r. punkty stacjonarne zostały otwarte*⁷⁰.

W związku z informacją o przywróceniu bezpośredniej obsługi interesantów we wszystkich punktach npp i npo, zauważyć należy, że nie było przeszkód, aby dokonać kontroli i oceny realizacji zadania przez organizację pozarządową. Zatem nierealizowanie kontroli ocenia się jako nieprawidłowość.

Jednakże Starosta podał, że w 2023 r. przeprowadził kontrolę organizacji pozarządowej w przedmiocie *prawidłowości wykorzystania środków publicznych przez Fundację Młodzi Ludziom otrzymanych na realizację zadania pn. „Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w latach 2020,2021,2022”*⁷¹.

Przyjmując wyjaśnienia Starosty zauważa się jednak, że:

1. Fundacja wykonywała zadanie w 2021 r., zatem Starosta był zobowiązany do kontroli po tym okresie; co więcej mógł rozważyć wykonanie kontroli w 2022 r.
2. Odnosząc się do argumentu Starosty związanego z art. 17 pkt 3 i 4 udpp, organ kontroli zwraca uwagę, iż inne przepisy prawa materialnego (art. 11 ust. 8 ustawy npp, npo i ep) ustanawiają obowiązek realizacji kontroli.
3. Wprawdzie Fundacja przekazała Staroście sprawozdanie z wykonania zadania publicznego za 2021 r., co jednak nie wykluczało wykonania kontroli.

11. Dokumentowanie udzielania npp i npo.

W myśl art. 7 ust. 1 ustawy npp, npo i ep, udzielanie świadczeń npp i npo jest dokumentowane w kartach pomocy.

Zbadano 24 karty pomocy (część A) ze wszystkich punktów, co stanowi ok. 1% wypełnionych kart⁷².

W zbadanych przypadkach udzielenie npp i npo zostało prawidłowo udokumentowane. Karty pomocy zawierały wszystkie informacje wymagane art. 7 ust. 1 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 7 ust. 5 powołanej ustawy starosta analizuje opinie osób uprawnionych o udzielonej pomocy, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości npp i npo.

⁷⁰ Wyjaśnienia Starosty z 25.01.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

⁷¹ Wyjaśnienia Starosty z 12.06.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022. Protokół kontroli nr KS.077.2.53.2023 z 28.04.2023 r.

⁷² Karty pomocy, załącznik do wyjaśnień Starosty z 31.03.2023 r., sygn. KS.1710.3.2022.

Mając na względzie przywołaną treść przepisu oraz wnioski wynikające z kart pomocy, Starosta wyjaśnił: *Karty B były analizowane. Uwagi dotyczące wprowadzenia usprawnień dla niepełnosprawnych zostały zrealizowane. W roku 2022 przenieśliśmy lokal z budynku urzędu przy ul. Piłsudskiego 2 do budynku urzędu z windą przy ul. Partyzanckiej 56*⁷³.

Zgodnie z § 9 ust. 1 Rozporządzenia starosta co najmniej raz w miesiącu przekazuje dziekanom właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych zawarte w części B kart pomocy opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej, które mogą mieć wpływ na sposób wykonania przez właściwą okręgową radę adwokacką albo właściwą radę okręgowej izby radców prawnych zobowiązania, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy npp, npo i ep.

W myśl § 9 ust. 2 Rozporządzenia starosta co najmniej raz w miesiącu przekazuje właściwej organizacji pozarządowej zawarte w części B kart pomocy opinie osób uprawnionych o udzielonej npp lub świadczonym npo, które mogą mieć wpływ na sposób realizacji przez organizację standardów obsługi oraz sprawowanie wewnętrznego systemu kontroli jakości npp, npo z uwzględnieniem treści dokumentu dołączonego do wniosku o wpis na listę, o którym mowa w art. 11d ust. 8 pkt 4 ustawy. Opinie przekazywane są drogą elektroniczną (§ 9 ust. 3 Rozporządzenia).

W odniesieniu do cytowanych przepisów Starosta poinformował: *Nie były przekazywane informacje do rad okręgowej czy adwokackiej ponieważ w Kartach B nie było uwag do pracy mecenasów. Wszystkie opinie były pozytywne. Nie były przekazywane informacje do Fundacji Młodzi Ludziom ponieważ w kartach B nie było znaczących uwag do pracy mecenasów oraz doradców prawnych*⁷⁴.

Wobec udzielonych wyjaśnień, organ kontroli stwierdza iż niedochowanie obowiązków w zakresie przekazywania opinii ww. podmiotom, ocenia się jako nieprawidłowość.

W myśl § 9 ust. 4 ww. rozporządzenia przed przekazaniem opinii, o których mowa w ust. 1, starosta dokonuje powiązania tych opinii z imieniem i nazwiskiem osoby, która udzielała w danym dniu nieodpłatnej pomocy prawnej podczas dyżuru w punktach powierzonych do prowadzenia adwokatom lub radcom prawnym. Jak poinformował Starosta: *Karta B zawiera szczegółowy opis, którego mecenasu dotyczyła porada więc nie jest potrzebne dodatkowe powiązanie opinii z mecenasem*⁷⁵.

⁷³ Wyjaśnienia Starosty z 29.05.2023 r., sygn. KS.1710.3.2022.

⁷⁴ Wyjaśnienia Starosty z 29.05.2023 r., sygn. KS.1710.3.2022.

⁷⁵ J.w.

Powyższe wyjaśnienia organ kontroli uznaje za niezasadne. Po pierwsze wskazać należy, iż niedochowanie obowiązków określonych przepisami prawa stanowi nieprawidłowość. Po drugie zarówno samorządy zawodowe prawnicze jak i organizacja pozarządowa mogą być zainteresowane pozytywnymi opiniami na temat pracy osób udzielających świadczeń.

Na podstawie art. 12 ustawy npp, npo i ep, po analizie otrzymanych kart pomocy Starosta opracował *Zbiornicze informacje o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej* za rok 2021, które przekazał Wojewodzie Łódzkiemu⁷⁶.

Na podstawie przekazanych przez Starostę ww. dokumentów ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie były świadczone usługi w zakresie mediacji.

Prawidłowo realizowany był obowiązek przechowywania oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy npp, npo i ep, w warunkach uniemożliwiających dostęp do nich osób trzecich⁷⁷, co ustalono w oparciu o informacje przekazane z jednostki kontrolowanej.

12. Upowszechnianie wśród mieszkańców Powiatu informacji o systemie npp i npo. Lista jednostek npo.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy npp, npo i ep starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności ww. systemu wśród mieszkańców powiatu.

W powyższej kwestii ustalono, że upowszechnianiem wiedzy o omawianym systemie zajmował się Starosta. Poinformowano: *W lokalnej prasie pt.: "Życie Pabianic" i „Nowe Życie Pabianic” zostały zamieszczone ogłoszenia informujące o nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim. W wydaniu internetowym Nowego Życia Pabianic był zamieszczony artykuł o nieodpłatnej pomocy prawnej, link do artykułu <https://www.nowezyciepabianic.pl/2021/02/13/nieodplatna-pomoc-prawna/>. Do instytucji publicznych w powiecie zostały dostarczone plakaty, ulotki i wizytówki. Do Urzędów Gmin/Miejskich dostarczyliśmy również banery. Na stronie internetowej Powiatu Pabianickiego www.powiat.pabianice.pl mamy dedykowany panel z informacjami o NPP/NPO oraz w Biuletynie Informacji Publicznej powiatu i gmin są dostępne informacje o NPP/NPO*⁷⁸.

Organ kontroli stwierdził, że w BIP, na stronie internetowej Starostwa wskazane zostały punkty wraz z ich lokalizacją na terenie Powiatu, harmonogramem świadczenia usług,

⁷⁶ Załącznik do wyjaśnień Członka Zarządu Powiatu z 4.10.2022 r. sygn. IS.5330.20.2022.

⁷⁷ J.w.

⁷⁸ Wyjaśnienia Członka Zarządu z 16.11.2022 r. sygn. KS.1710.3.2022.

informacją o podmiotach udzielających npp, npo, numerach telefonów, pod którymi można dokonywać zgłoszeń i godzinach umawiania wizyt. Informacje o udzielaniu npp, świadczeniu npo w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie zostały również zamieszczone na liście zawierającej wykaz punktów npp, npo⁷⁹.

Ponadto zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy npp, npo i ep Starosta sporządza i aktualizuje listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, dostępną dla mieszkańców powiatu.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa oraz obejmujące wykaz punktów npp, npo, były aktualizowane. Jak wyjaśnił Starosta: *Lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa jest corocznie aktualizowana i udostępniana na stronie BIP powiatu oraz jest wywieszona przed lokalami npp/npo (...)*⁸⁰. Tym samym wymóg wynikający z powołanego przepisu ustawy npp, npo i ep został spełniony.

Lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa obejmowała rodzaje poradnictwa, określone w art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy npp, npo i ep.

Zgodnie z wymogiem art. 8a ust. 2 ww. ustawy, lista zawierała dane jednostek npo uporządkowane według tematyki poradnictwa i obejmowała: nazwy jednostek, zakres poradnictwa, adresy i dane kontaktowe, w tym: numery telefonów i strony internetowe, wskazanie dni i godzin działalności oraz kryteria dostępu do usługi⁸¹.

Ponadto ustalono, że lista jednostek npo została udostępniona prawnikom świadczącym usługi, celem wypełnienia normy określonej w art. 5 ust. 4 ustawy npp, npo i ep⁸².

Na stronie internetowej Starostwa i w BIP opublikowano materiały informujące o zakresie npp, npo i bieżące informacje w tych kwestiach.

Opisane ustalenia wskazują, że wypełnione zostały przez Starostę wymogi w zakresie upowszechniania wiedzy o działalności systemu npp i npo.

---

⁷⁹ Wyjaśnienia, Starosty z 25.01.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022. Na stronie internetowej Starostwa w zakładce *Nieodpłatna Pomoc Prawna* zamieszczono przedmiotową listę.

⁸⁰ J.w.

⁸¹ Załącznik do wyjaśnień Starosty z 25.01.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

⁸² J.w.

13. Realizacja przez Fundację Młodzi Ludziom zadań z zakresu edukacji prawnej. Informacje o umowach na wykonywanie świadczeń wolontarystycznych.

Zgodnie z art. 3b ust.1 ustawy npp, npo i ep edukacja prawna obejmuje działania edukacyjne zmierzające do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa, dotyczące w szczególności upowszechniania wiedzy o:

- 1) prawach i obowiązkach obywatelskich;
- 2) działalności krajowych i międzynarodowych organów ochrony prawnej;
- 3) mediacji oraz sposobach polubownego rozwiązywania sporów;
- 4) możliwościach udziału obywateli w konsultacjach publicznych oraz procesie stanowienia prawa;
- 5) dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Realizacją zadań z zakresu edukacji prawnej w 2021 r. zajmowała się Fundacja Młodzi Ludziom⁸³.

Szczegółowy plan i formy realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej zostały przedstawione w załączniku do umowy nr 163/2020, zawartej 31.12.2020 r. pomiędzy Powiatem a Fundacją Młodzi Ludziom. Harmonogram realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie Powiatu, zakładał:

1. Opracowanie i wydruk informatorów oraz ulotek dotyczących edukacji prawnej;
2. Publikacje artykułów;
3. Opracowanie filmów i prezentacji.

Dodatkowo, w nawiązaniu do zakresu edukacji prawnej, określonego ww. umowa podano: (...) *Konkretne tytuły publikacji były uzgadniane w trakcie trwania umowy* (...)⁸⁴.

W ocenie organu kontroli przewidziane umową formy edukacji prawnej wpisują się w dyspozycję art. 3b ust. 2 ustawy npp, npo i ep.

Podsumowując, stwierdza się, iż wypełniono obowiązek określony w art. 11 ust. 7 ww. ustawy, stanowiący, że (...) w ramach umowy, organizacji pozarządowej powierza się jednocześnie zadania z zakresu edukacji prawnej, realizowane w związku z problemami zgłaszanymi w trakcie udzielania npp lub świadczenia npo, w wymiarze co najmniej jednego zadania na rok na każdy punkt.

Ponadto zgodnie z art. 11 ust. 6b ustawy npp, npo i ep organizacja pozarządowa w ramach oferty może przedstawić dodatkowo porozumienia o wolontariacie zawarte z osobami, które będą wykonywały świadczenia w ramach prowadzonego punktu, w tym służyły asystą osobom uprawnionym mającym trudności w samodzielnej realizacji porady,

⁸³ Wyjaśnienia Starosty z 29.05.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

⁸⁴ Wyjaśnienia Starosty z 31.03.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

w szczególności z powodu niepełnosprawności, podeszłego wieku albo innych okoliczności życiowych.

W związku z powołaną regulacją prawną organizacja pozarządowa zawarła 28.10.2020 r. 3 porozumienia o wolontariacie z pracownikami Fundacji Młodzi Ludziom. Świadczenia wolontariuszy miały obejmować: asystę podczas udzielania npp lub porad obywatelskich osobom mających trudności w samodzielnej realizacji porady, a w szczególności z powodu niepełnosprawności, podeszłego wieku albo innych okoliczności życiowych. Wedle porozumień świadczenia były realizowane w 2021 r.

14. Funkcjonowanie systemu npp i npo w stanie epidemii⁸⁵.

W związku z wprowadzeniem w 2020 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii, w okresie objętym kontrolą, Starosta wprowadził zmiany w organizacji i sposobie świadczenia usług. Zmiany organizacji i form świadczenia npp i npo uwzględniały wytyczne ujęte w komunikatach skierowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w związku z sytuacją epidemiczną - pisma Ministerstwa Sprawiedliwości z: 23 marca 2020 r., znak: DSF-XI.690.81.2020, 27 października 2020 r., znak: DSF-XI.690.305.2020, 14 grudnia 2020 r., znak: DSF-XI.690.347.2020⁸⁶.

Zmiany polegały na odwołaniu udzielania bezpośrednich porad w punktach. W ramach okresu objętego kontrolą, punkty były zamknięte w okresie od 2 stycznia do 6 czerwca 2021 r.

Osoby uprawnione do korzystania z porad npp, npo i mediacji mogły uzyskać pomoc z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (telefonicznie). Alternatywna forma udzielania porad została ogłoszona 1 kwietnia 2020 r. Jak wynika z ogłoszenia zamieszczonego na stronie powiatu, porady prawne miały się odbywać *tylko przez system elektroniczny*. Starosta dodał, że od początku funkcjonowania zmodyfikowanych zasad na telefony prawników przekierowywano połączenia w sprawie porad.

Najczęściej wykorzystywanym środkiem, za pomocą którego petenci korzystali z usług był telefon.

Oświadczenia osób zainteresowanych uzyskaniem porad były przyjmowane telefonicznie przez prawników, w przypadkach, gdy oświadczenia nie mogły zostać przesłane drogą elektroniczną. Dodano, że oświadczenia były wypełniane przez prawników, którzy dokonywali w tej kwestii stosownej adnotacji w oświadczeniach. W omawianej kwestii

---

⁸⁵ W niniejszym punkcie opisano ustalenia kontroli obejmujące okres od wprowadzenia na terytorium RP stanu epidemii, tj. od marca 2020 r., pomimo że okres objęty kontrolą rozpoczyna się z dniem 1 października 2020 r. Organ kontroli przyjął wskazane założenie z uwagi na znaczenie funkcjonowania systemu npp i npo dla obywateli w stanie epidemii oraz fakt, że pierwsze wytyczne – z marca 2020 r. zachowały aktualność w całym okresie objętym kontrolą.

⁸⁶ Wprawdzie okres objęty niniejszą kontrolą rozpoczyna się z dniem 1.10.2020 r., jednak wytyczne zawarte w piśmie Ministerstwa Sprawiedliwości z 23.03.2020 r. zachowały aktualność w okresie objętym kontrolą.

poinformowano: *Nie wymagaliśmy od osób uprawnionych przesyłania oświadczeń, gdyż był to duży problem dla osób które chciały skorzystać z porady. Mecenasi zanim udzielili telefonicznej porady prawnej odbierali ustnie oświadczenie, że nie stać osoby na odpłatną poradę prawną, wypełniali dane oświadczającego, a w miejscu podpisu robili adnotacje, że była to porada telefoniczna⁸⁷.*

Stwierdza się, że opisana forma aplikowania o uzyskanie pomocy była zgodna z wytycznymi Ministerstwa Sprawiedliwości.

Według wytycznych Ministerstwa Sprawiedliwości informacje o zawieszeniu działalności punktów oraz organizacji udzielania porad z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość powinny zostać zamieszczone w widocznym miejscu oraz upublicznione na stronie internetowej urzędów.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Starostę⁸⁸ przedmiotowe informacje były upubliczniane: w siedzibie Starostwa, na stronie internetowej Starostwa, w BIP Starostwa, na portalu Facebook oraz w punktach npp i npo. Ponadto na stronie Facebook Starostwa wykonano odesłanie do portalu ms.gov.pl.

Ponadto informowano osoby korzystające z pomocy o zawieszeniu działalności punktów w dotychczasowej formie poprzez:

- telefoniczne powiadomienie osób wcześniej umówionych na wizyty stacjonarne o możliwości udzielenia porady tylko za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (telefon, e-mail),
- zamieszczenie powyższych informacji, opisu postępowania, wyjaśnienie zaistniałej sytuacji a także obowiązujące możliwości korzystania z usług npp i npo wraz z niezbędnymi drukami pomocniczymi w BIP i na stronie internetowej Starostwa.

Jak poinformował Starosta, nie wpłynęły negatywne opinie osób uprawnionych odnoszące się do jakości oraz formy udzielania porad za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Z kolei w aspekcie formy przekazywania opinii podano: *Osoby uprawnione były informowane podczas porady telefonicznej o możliwości przekazania opinii na temat otrzymanej porady. Proponowane były możliwości: ustnie pod nr tel. 422254080 lub jeżeli ktoś byłby zainteresowany to kartę B mogliśmy wysłać mailem⁸⁹.*

Zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy npp, npo i ep dokumentacja sprawy, niezbędna do udzielenia pomocy, może być przechowywana w punkcie na czas udzielania pomocy. Dokumentacja sprawy przedłożona przez osobę uprawnioną oraz dokumentacja dotycząca

---

⁸⁷ Wyjaśnienia Starosty z 12.06.2023 r. sygn.KS.1710.3.2022.

⁸⁸ Wyjaśnienia Starosty z 12.06.2023 r. sygn.KS.1710.3.2022.

⁸⁹ Wyjaśnienia Starosty z 22.06.2023 r. sygn. KS.1710.3.2022.

udzielonej pomocy, może być po usunięciu z jej treści danych osobowych dołączona do karty pomocy. W odniesieniu do cytowanej regulacji wyjaśniono: *Osoby udzielający porad z racji wykonywania zawodu zaufania publicznego zawsze mają obowiązek przechowywać dokumenty w sposób uniemożliwiający dostęp osób trzecich, co do zasady dokumenty były przechowywane w zamkniętych kopertach*⁹⁰.

Biorąc pod uwagę scharakteryzowane ustalenia, organ kontroli stwierdza, że Starosta uwzględnił wytyczne Ministerstwa Sprawiedliwości kierowane w związku ze stanem epidemii. Zrealizowany został wymóg określony art. 28a ustawy npp, npo i ep, zgodnie z którym w przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może odbywać się za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz poza lokalem punktu.

II. Wydatkowanie dotacji przeznaczonej na realizację badanych zadań w 2021 r.

1. Prawdliwość ujęcia w planie finansowym kwot otrzymanej dotacji celowej na realizację zadań w 2021 r.

Decyzją z 12 lutego 2021 r. nr FB-I.3111.1.2021 Wojewoda Łódzki dokonał podziału kwot dochodów i wydatków określonych w ustawie budżetowej na 2021 r. dla części 85/10 – województwo łódzkie. Kwota przyznana Powiatowi w dziale 755 „Wymiar sprawiedliwości”, rozdziale 75515 „Nieodpłatna pomoc prawna”, § 2110 „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat” - 330 000 zł.

W myśl przepisu art. 19 ust. 1 ustawy npp, npo, i ep zadania, o których mowa w art. 8 ust. 1 ww. ustawy, są finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielanie dotacji celowej powiatom.

Uchwałą Rady Powiatu Pabianickiego z 17 grudnia 2020 r., Nr XXXI/221/20, w sprawie wykonania uchwały budżetowej Powiatu Pabianickiego na 2021 rok⁹¹, ustalono, co następuje:

- w dziale 755 „Wymiar sprawiedliwości”, rozdziale 75515 „Nieodpłatna pomoc prawna”, § 2110 „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat” - zaplanowano dochody bieżące na kwotę 330 000,00 zł,

⁹⁰ J.w.

⁹¹ Akta kontroli str.: 434-459 powołana Uchwała.

- w dziale 755 „Wymiar sprawiedliwości”, rozdziale 75515 „Nieodpłatna pomoc prawna” zaplanowano wydatki bieżące na kwotę ogółem 330 000,00 zł, w tym na wydatki statutowe na kwotę 139 920,00 zł oraz dotacje na finansowanie zadań bieżących na kwotę 190 080,00 zł.

Uchwałą Zarządu Powiatu Pabianickiego z 4 stycznia 2021 r., Nr 1/21, w sprawie wykonania uchwały budżetowej Powiatu Pabianickiego na 2021 rok, dokonano podziału kwot dochodów oraz wydatków w rozdziale 75515 „Nieodpłatna pomoc prawna” według paragrafów klasyfikacji budżetowej⁹².

Plan wydatków po zmianach na 2021 r. w rozdziale 75515 „Nieodpłatna pomoc prawna” ukształtował się następująco:

w § 2360 – 190 080,00 zł,

w § 4010 – 3 700,00 zł,

w § 4110 – 650,00 zł,

w § 4120 – 100,00 zł,

w § 4210 – 8 300,00 zł;

w § 4300 – 127 120,00 zł;

w § 4710 – 50,00 zł.

Powiat zaplanował 12 800,00 zł na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno-technicznej zadań, w czym zawierają się ww. kwoty z § 4010, § 4110, § 4120, § 4210 i § 4710 – co stanowi 3,88% ogólnej kwoty (330 000,00 zł), wskazane w nw. przepisie ustawy npp, npo i ep.

Stosownie do postanowień art. 20. 1. ustawy npp,npo i ep „Dotacja, o której mowa w art. 19 ust. 1, jest przeznaczana w 91% na wynagrodzenia z tytułu umów, o których mowa w art. 6, natomiast w przypadku powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej – na rzecz wyłonionej organizacji pozarządowej, w 6% – na pokrycie kosztów obsługi organizacyjnotechnicznej zadań, a w 3% – na zadania z zakresu edukacji prawnej powierzone organizacji pozarządowej w trybie art. 11 ust. 7 zdanie drugie.”.

Powyższe dane zgodne są z danymi zawartymi w sprawozdaniu Rb-50 za IV kwartał 2021 r., w kolumnie „Plan (po zmianach)”⁹³.

Plan finansowy zaksięgowano na koncie 980-75515-2360-W-1 „Plan finansowy wydatków budżetowych - Zlecone”. Kontrolerom przedłożono także wydruk z konta 991-1 „Planowane dochody budżetu” i z konta 992-1 „Planowane wydatki budżetu”⁹⁴.

⁹² Akta kontroli str.: 398-425 powołana Uchwała.

⁹³ Akta kontroli str.: 9-18.

⁹⁴ Akta kontroli str.: 488-497.

Kontrolujący uznają, że w okresie objętym kontrolą w jednostce przestrzegano procedur dotyczących planowania wydatków w ramach dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację zadań w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej - nie stwierdza się w powyższym aspekcie uchybień ani nieprawidłowości.

2. Prawdliwość zapisów ewidencji księgowej - ewidencjonowanie wpływu środków z dotacji celowej na rachunek bankowy jednostki.

Wpływ transz dotacji od dysponenta części budżetowej 85/10 – województwo łódzkie na rachunek bankowy Powiatu księgowano w jednostce kontrolowanej, zaewidencjonowano na koncie 901-C-D-75515-2110-1 „Dochody budżetu – (...)” oraz 133-B-D -75515-2110-1-4 „Rachunek budżetu – Zlecone/Organ-Dotacje”⁹⁵.

Na koncie 998, po stronie Ma, zaksięgowano zaangażowanie wydatków w rozdziale 75515 „*Nieodpłatna pomoc prawna*” w paragrafach klasyfikacji budżetowej, w powiązaniu z planem finansowym. Po stronie Wn konta 998, na dzień 31 grudnia 2021 r., zaksięgowana została równowartość ogółu wydatków roku, poniesionych w poszczególnych paragrafach⁹⁶.

Po stronie Wn konta 133-01 oraz po stronie Ma konta 901-01 zaksięgowano wpływ 12 transz dotacji od dysponenta części budżetowej 85/10 – województwo łódzkie, o wysokości 27 500,00 zł każda, z przeznaczeniem na realizację przedmiotowego zadania w 2021 r. (razem 330 000,00 zł).

Księgowania dokonano prawidłowo, stwierdza się zgodność zaksięgowania z treścią dowodów księgowych - dwunastu wyciągów bankowych z: 5 stycznia 2021 r. (WB 2/2021), 1 lutego 2021 r. (WB 15/2021), 1 marca 2021 r. (WB 30/2021), 1 kwietnia 2021 r. (WB 52/2021), 4 maja 2021 r. (WB 70/2021), 1 czerwca 2021 r. (WB 89/2021), 1 lipca 2021 r. (WB 109/2021), 2 sierpnia 2021 r. (WB 127/2021), 1 września 2021 r. (WB 146/2021), 1 października 2021 r. (WB 166/2021), 2 listopada 2020 r. (WB 186/2021), 1 grudnia 2021 r. (WB 203/2021)⁹⁷.

Poddane kontroli dowody finansowo-księgowe oraz zapisy w ewidencji księgowej jednostki pozwalają na stwierdzenie, że Powiat prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych na wykonanie zadania zleconego. Środki z otrzymanej dotacji celowej zostały prawidłowo zaewidencjonowane w urządzeniach księgowych.

⁹⁵ Akta kontroli str.: 486-487 (ewidencja księgowa).

⁹⁶ Akta kontroli str.: 506-514.

⁹⁷ Akta kontroli str.: 460-485 (wyciągi z rachunku bankowego).

3. Zgodność zapisów ewidencji księgowej wydatków, sfinansowanych środkami z dotacji celowej, z dowodami źródłowymi.

Wydatki z dotacji celowej wykonane przez jednostkę w 2021 r., w dziale 755 rozdziale 75515 „Nieodpłatna pomoc prawna”, wyniosły ogółem 319 036,25 zł, co stanowi 96,68% planu wydatków po zmianach (330 000,00 zł).

Wszystkie płatności uregulowane zostały terminowo. Szczegółowe zestawienie wydatków 2021 r. zostało sporządzone przez kontrolujących na podstawie zestawienia dowodów księgowych - rachunków, faktur i wyciągów bankowych.

Wydatki ewidencjonowano na kontach analitycznych po stronie Wn, prowadzonych dla konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”, 130-D-75515 według poszczególnych paragrafów klasyfikacji budżetowej oraz odpowiednio po stronie Ma na kontach analitycznych zespołu 2.

Poddane kontroli dowody finansowo-księgowe oraz zapisy w ewidencji księgowej jednostki pozwalają na stwierdzenie, że Powiat prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków z dotacji celowej na wykonanie zadania zleconego.

Nie stwierdza się uchybień ani nieprawidłowości w zakresie ewidencjonowania w jednostce kontrolowanej wydatków poniesionych w ramach badanej dotacji.

4. Zgodność poniesionych wydatków z planowanym przeznaczeniem. Kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących dokonywanych operacji gospodarczych i finansowych.

Wydatki Powiatu objęły:

- 15 transz, w łącznej kwocie 190 080,00 zł (w tym 12 transz w wysokości 15 015,00 zł, jedna transza w wysokości 2 500,00 zł, jedna transza w wysokości 5 780,00 zł oraz jedna transza w wysokości 1 620,00 zł) dla organizacji pozarządowej, tj. Fundacji Młodzi Ludziom, na realizację zadania publicznego z zakresu npp, realizowanego zgodnie z zawartą umową – zakwalifikowane do § 2360,
- koszty obsługi prawnej, w łącznej kwocie 127 120,00 zł, realizowane zgodnie z zawartymi umowami z adwokatami i radcami prawnymi – zakwalifikowane do § 4300,
- koszty obsługi organizacyjno-technicznej zadania, w łącznej kwocie 12 800,00 zł (zakup materiałów biurowych, wyposażenia i sprzętu, zakwalifikowane do § 4210) oraz koszty obejmujące wynagrodzenia, tj. wydatki zakwalifikowane do §§ 4010, 4110, 4120, 4710.

Jak wynika z przedłożonej kontrolerom dokumentacji, Powiat zawarł umowę z 1 (jedną) organizacją pozarządową⁹⁸ 31 grudnia 2020 r. Nr 163/2020, tj. z Fundacją Młodzi Ludziom z siedzibą w Borysławie KRS: 0000432954 NIP: 8361857499, REGON: 101512822⁹⁹.

Po zakończeniu realizacji zadania ww. organizacja przedłożyła sprawozdania końcowe z wykonania zadania publicznego.

Według paragrafów klasyfikacji budżetowej poniesione przez Powiat w 2021 r. wydatki kształtowały się następująco:

Klasyfikacja budżetowa			Plan wydatków (po zmianach)	Wydatki wykonane w 2021 r.	% wykonania planu
Dział	Rozdział	§§			
755	75515	2360	190 080,00	190 080,00	100,00%
755	75515	4010	3 700,00	3 600,66	97,32%
755	75515	4110	650,00	615,70	94,72%
755	75515	4120	100,00	88,23	88,23%
755	75515	4210	8 300,00	3 658,04	44,07%
755	75515	4300	127 120,00	120 966,62	95,16%
755	75515	4710	50,00	27,00	54,00%
Razem			330 000,00	319 036,25	96,68%

Wydatki 2021 r. ujęte w ewidencji księgowej konta 130-D-75515 (według paragrafów klasyfikacji budżetowej), są zgodne ze sporządzonym przez kontrolerów zestawieniem dowodów źródłowych. Okazane dowody źródłowe dotyczące badanej próby były kompletne, tj. zawierały wszystkie informacje określone w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości¹⁰⁰.

Wydatki Powiatu poniesione na realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej sfinansowanego środkami pochodzącymi z przekazanej dotacji celowej zostały poniesione do wysokości środków przewidzianych w planie wydatków. W żadnym z paragrafów klasyfikacji budżetowej nie przekroczono planu wydatków. Powiat dokonywał zapłaty z tytułu zaciągniętych zobowiązań terminowo.

Ustalono, że organizacja pozarządowa przekazane środki z dotacji celowej na realizację powierzonego zadania, przeznaczyła na:

⁹⁸ Fundacją Młodzi Ludziom

⁹⁹ od 19 marca 2021 r. z siedzibą w Łodzi, adres: 90-057 Łódź, ul. Henryka Sienkiewicza, nr 85/87, lok. 12.04A.

¹⁰⁰ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.) – w brzmieniu obowiązującym w okresie kontrolowanym.

- wynagrodzenia dla osób realizujących powierzone zadanie w łącznej kwocie 180 180,00 zł (w tym 26 040,00 zł wynagrodzenie koordynatora i wynagrodzenie doradcy obywatelskiego),
- edukację prawną w łącznej kwocie 9 900,00 zł,
- koszty obsługi organizacyjno-technicznej w łącznej kwocie 2 000,00 zł – środki własne Fundacji.

Struktura wydatków jest zgodna z zawartą przez Powiat umową z 31 grudnia 2020 r. Nr 163/2020 z organizacją pozarządową.

Kontrolujący potwierdzają również zgodność struktury wydatków z postanowieniami Uchwały Zarządu Powiatu Pabianickiego z 18 listopada 2020 r., Nr 195/20 w sprawie *zatwierdzenia wyników otwartego konkursu ofert na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu pabianickiego w roku 2021* (§ 1 - Uchwały).

Kontrolujący nie wnoszą uwag co do kompletności i rzetelności dokumentacji dotyczącej dokonywanych przez Powiat operacji gospodarczych i finansowych, gdy chodzi o wydatki realizowane przez Powiat w 2021 r. w ramach przedmiotowej dotacji.

Ponadto zespół kontrolerów ustalił, że opis na fakturach, w części dotyczącej zastosowania przepisów *o zamówieniach publicznych*, zawierał nieobowiązującą w dniu dokonania wydatku normę prawną w zakresie niestosowania przepisów ustawy¹⁰¹, tj. „*Zakup zgodny z art. 4 pkt 8. ustawy Prawo zamówień publicznych*”. Powyższe należy uznać za uchybienie.

5. Prawdliwość rozliczenia dotacji. Terminowość zwrotu niewykorzystanej dotacji.

Plan finansowy 2021 r., według danych ewidencji księgowej oraz sprawozdania Rb - 50 *o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami*, za okres sprawozdawczy IV kwartał 2021 r., został zrealizowany w kwocie 319 036,25 zł (w 96,68%).

¹⁰¹ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.) – akt prawny uchylony z dniem 1 stycznia 2021 r. ustawą z dnia 11 września 2019 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2020 ze zm.) – w brzmieniu obowiązującym w okresie kontrolowanym.

Powiat dokonał zwrotu kwoty niewykorzystanej w dniu 30 grudnia 2021 r. w wysokości 10 963,75 zł (WB Nr 224/2021), co zaksięgowano pod ww. datą po stronie Wn konta 901 „Dochody budżetu” i po stronie Ma konta 133 „Rachunek budżetu”. W ujęciu analitycznym dokonano księgowania na koncie księgowym po stronie Wn konta 901-C-D-75515-2110-1 oraz po stronie Ma konta 133-B-D -75515-2110-1-4.

Niewykorzystana przez Powiat część dotacji celowej dotyczyła niezrealizowanych wydatków w §§ 4010, 4110, 4120, 4210, 4300, 4710.

Uregulowania prawne odnoszące się do części dotacji niewykorzystanych zawarte są w art. 168 ustawy o finansach publicznych¹⁰². Treść art. 168 ust. 1 ww. ustawy stanowi, między innymi, że dotacje *udzielone z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego lub w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 181 ust. 3 podlegają zwrotowi do budżetu państwa odpowiednio do dnia 31 stycznia następnego roku*. Ponadto zgodnie z normą prawną określoną ust. 6 tego artykułu *dotacje celowe przyznane jednostkom samorządu terytorialnego na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w części niewykorzystanej w danym roku, podlegają zwrotowi do budżetu państwa w części, w jakiej zadanie nie zostało wykonane, w terminie określonym w ust. 1*.

6. Prawdliwość wykazania danych w sprawozdaniu Rb-50 za 2021 r.

Dane dotyczące działu 755 „Wymiar sprawiedliwości”, rozdziału 75515 „Nieodpłatna pomoc prawna”, za 2021 r. wykazane w sprawozdaniu Rb - 50 *o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami*, za okres sprawozdawczy IV kwartał 2021 r., są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz przedłożonymi dowodami źródłowymi:

Mając na uwadze powyższe ustalenia badaną działalność jednostki kontrolowanej w zakresie części wydatkowania dotacji ocenia się pozytywnie z uchybieniami.

---

¹⁰² Ustawa z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) - w brzmieniu obowiązującym w badanym okresie).

III. Zalecenia i wnioski pokontrolne.

Biorąc pod uwagę dokonane w trakcie kontroli ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, wnoszę o:

1. zawieranie porozumień z gminami, uwzględniających wszystkie elementy określone w art. 9 ust. 1 ustawy npp, npo i ep; zaś w przypadku niezawarcia porozumień – opracowywanie wykazów planowanych dyżurów na terenie Powiatu;
2. aneksowanie porozumień zawartych z gminami – w przypadku zmiany danych dotyczących lokali, w których udzielane są świadczenia npp, npo;
3. zapewnienie formalnej poprawności umów zawieranych z adwokatami i radcami prawnymi poprzez wskazywanie wszystkich elementów wymienionych w art. 6 ust. 2 ustawy npp, npo i ep;
4. kontrasygnowanie przez Skarbnika Powiatu dokumentów dotyczących czynności prawnych powodujących powstawanie zobowiązań majątkowych;
5. podejmowanie przez Powiat działań mających na celu wypełnienie wymogu określonego w art. 13 ust. 5 udpp;
6. ujęcie w umowach zawieranych z organizacjami pozarządowymi wszystkich elementów wymaganych przepisem art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6b w związku z art. 11 ust. 7 ustawy npp, npo i ep, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem;
7. realizowanie kontroli organizacji pozarządowych wykonujących zadania z zakresu npp, npo, ep;
8. przekazywanie przez Starostę właściwej organizacji pozarządowej zawartych w części B kart pomocy opinii osób uprawnionych o udzielonej npp lub świadczonym npo;
9. podawanie w opisach faktur, w części dotyczącej zastosowania przepisów o zamówieniach publicznych obowiązującej, w dniu dokonania wydatku, normy prawnej w tym zakresie.

Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, oczekuję od Pana Starosty, **w terminie 30 dni roboczych** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Justyna Szymańska-Chłodzińska
**Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru
i Kontroli**